

Notat

Til: Ordfører

Fra: Leder Samfunn og infrastruktur

Kopi: Kommunedirektør

Dato: 18. sept. 2026

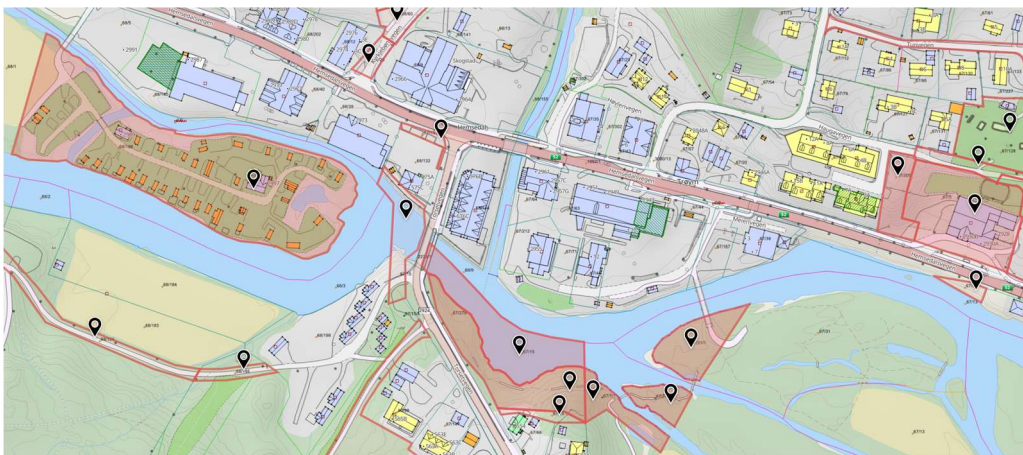
Spørsmål fra Hemsedal SV – mail av 9. september 2026.

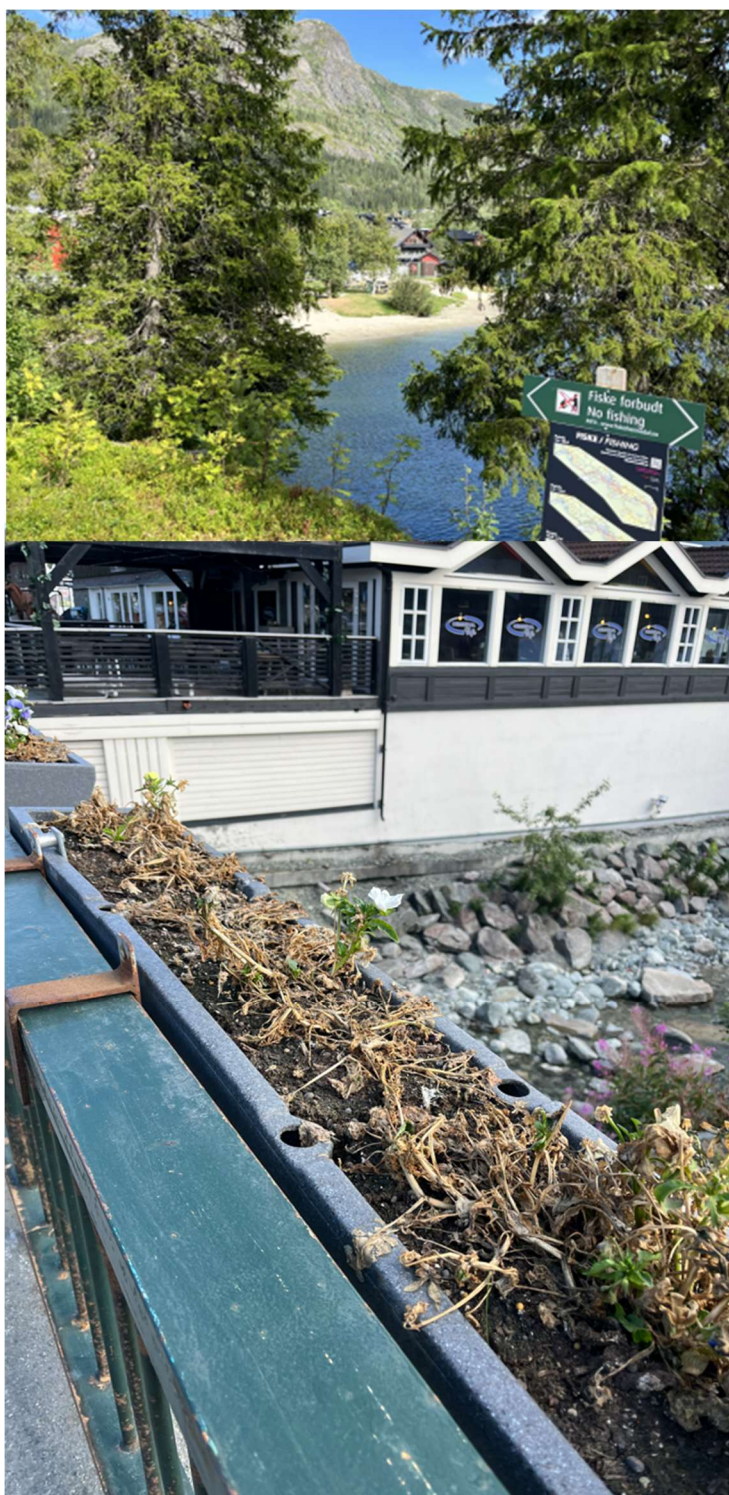
Hemsedal kommune står som enten eier, eller ansvarlig for en del grøntanlegg i sentrum, spesielt område Bruøyne – «statlig sikret friluftsområde», og Øya som fra 1. juli ble kommunal. Kommunen har forutsatt at lokalt næringsliv tar større ansvar for å holde det pent, spesielt i barmarksesongen. Dessverre ser vi at engasjementet hos en del gårdeiere er fraværende, selv om vi heldigvis har noen unntak.

Hemsedal er en stor reiselivskommune, og har stor attraksjonskraft og sist sommer har vært bra med stort besøk.

Hvilke inntrykk har fastboende og besøkende av opplevd utemiljø ?

Våre areal (eid – bruksrett) er som kjent her, merket rødt med pkt.;

Bildene taler for seg selv.

A man in a striped polo shirt and sunglasses is watering a long, dark-colored flower box filled with various colorful flowers (yellow, orange, purple, and white). He is standing on a balcony with a green metal railing. In the background, there are traditional wooden houses with dark roofs and a large, forested mountain under a clear blue sky.

Ramme per år			
2026	2027	2028	2029
150	0	0	0

3

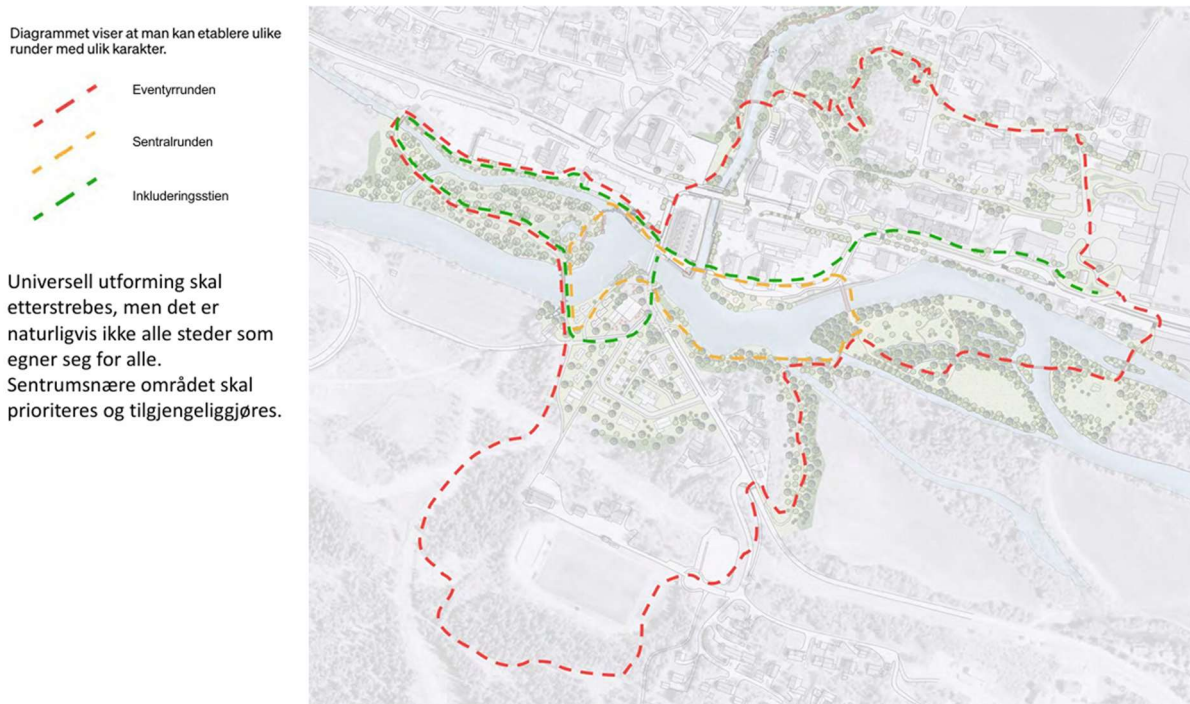
I samband med opparbeiding av Øya, og tilrettelegging for almen bruk er kommunen godt i gang med oppussing. Dette følger av eget investeringstiltak, med årlig kr. 40 000 i driftskonsekvens. Budsjettrammen ble satt for ett år siden og da hadde vi heller ikke oversikten over ønsker og behov. Bilder per 20. august dokumenterer en del av tiltakene så langt;

Hvert år får kommunen kritikk for mangelfull drift og stell av grøntanlegg, søppelhandtering o.a. miljøskapende tiltak i sentrum – dette selv om kommunen i liten grad er grunneier. Etter kjøp av Øya har kommunen blitt en tyngre grunneieraktør. Driftskonsekvenser av denne investeringen er marginale for 2026, men vil for 2027 øke betydelig – noe som må tilpasses ønsket ambisjonsnivå.

Sentrum er på mange måter noe av Hemsedal's identitet – det er «alles» felles fellesareal og møteplasser. Som reiselivskommune er uansett dagens tilstand flau, og tiden er nok overmoden for å gjennomføre et større «løft». «Uteromsveilederen» viser potensiale, men også hvordan en kan sikre god og trafikkssikker mobilitet i sentrum.

Komplettering av turveinett gir forskjellige muligheter

Som nytt tiltak i Økonomi- og handlingsplanen er det derfor forslag om å etablere en permanent driftsrigg for grøntanlegg i sentrum. I tillegg er det forslag om et investeringsprogram som skal heve opplevelseskvaliteten i det som skal være kommunens «Utstillingsvindu».

Forslag til tiltak legges fram for ledergruppa til diskusjon – refleksjon.

Driftstiltak;

En rigg for grøntanlegg kan organiseres på mange måter, enten ved å bygge opp en funksjon i kommunens driftsorganisasjon, eller ved å kjøpe tjenester privat. Alternativene er skissert slik;

1. Det avsettes nødvendig ramme, kommunen kjører anbud etter en spesifisert «kravspekk» - f.eks. et anbud over 3 år. Tiltaket skal dekke;
 - a. Innkjøp og stell av blomster langs RV- 52 fra Power til Coop
 - b. Kantslått, og pleie av parkvegetasjon av kommunens eiendom i sentrum, se kartutsnitt
 - c. Stell, vedlikehold av skilt, infotavler
 - d. Tømming av søppel/ kontroll av eierløst søppel på kommunens grunn, etter nærmere karthenvising utover dagens ordning vi har med Innkjøpslaget
2. Nytt driftstiltak i egen regi.

- a. Lønnsmidler til sommervikar + ramme for utstyr etc.
- b. Alternativt, at kriteria skal være knyttet opp mot K-styrets vedtak om Integrering – jfr. handlingsplan for integrering.

Det er utarbeidet et detaljert budsjett som indikerer en årlig driftsramme på rundt kr. 400 000,-. Se eget oppsett vedlagt.

Investerings tiltak;

Som et miljøskapende tiltak bør kommunen sette seg i førersetet for å få etablert nye møteplasser, og bidra til mobilitetsfremmende tiltak. Slike tiltak vil kunne fungere både identitets- og attraksjonsfremmende, i tillegg til at tiltakene vil løse trafikkutfordringer ved at innbyggere og besøkende ledes vekk fra RV-52, og vender blikket mot elva - grøntanlegg. Det synes ikke å være økonomisk løfteevne fra lokale gårdeiere og næringsdrivende. Etter flere år med både analyser, medvirkningsprosesser, Smart Fjellbygd, Uteromsveileder og planendringer er det langt igjen til realisering.

Vårt forslag er å holde fast ved intensjon om kostnadsdeling, der næringsliv/gårdeiere har et ansvar for å ta sin del – men kommunen må være innstilt på å ta risiko – forskuddt. I den store sammenheng gir disse investeringene direkte effekt, og kan motvirke den stagnasjonen og misnøyen «sentrumsaktørene» formidler. Så lenge investeringene har en bred nytte for både innbyggere og besøkende bør en kunne argumentere for et større kommunalt initiativ og eierskap.

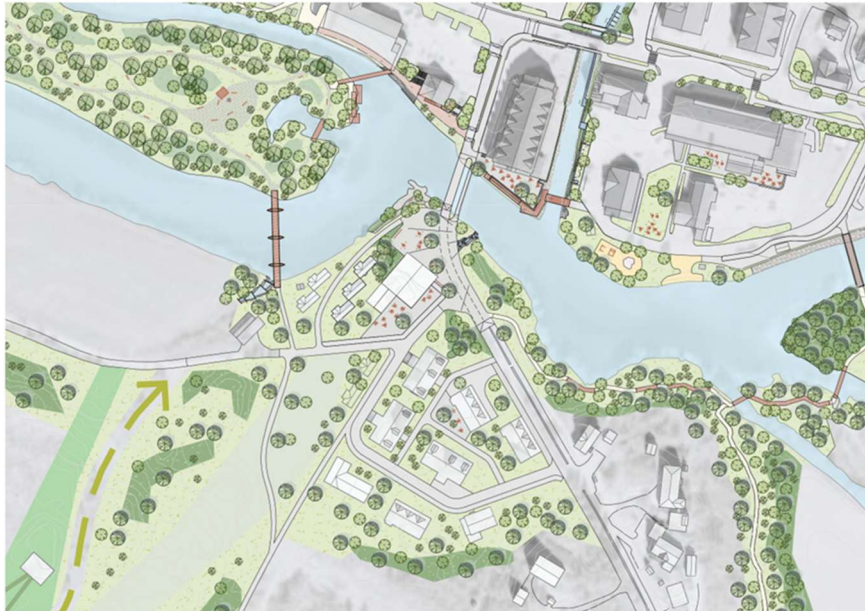
Aktuelle områder som peker seg ut er sammenbindingen over Trøysmåne, nært friområdet ved Innkjøpslaget – noe som bidrar til mobilitet bort fra RV-52, i samsvar med «Smart Fjellbygd». Det forutsettes at grunneier er villig – samlet sett bør dette styrke næringsgrunnlaget for virksomhetene nærmest.

Tilsvarende bør en iverksette tiltak som sikrer mobilitet fra Bruhaug, forbi Fanitullen, og langs elva på nordsiden av Heimsila, forbi Stugu – apoteket. Kommunen har her ansvar for

delar av gangvegen, samtidig med at gangforbindelsen knyttes sammen med ny planlagt gangbru, over til Øya.

Bruhaug torg

Hva får vi igjen?

- Økt aktivitet
- Mer liv i sentrum
- Styrket næring

Aktuelle skisser visualiserer et mulighetsrommet. Det er ønskelig å innarbeidet kostnader til skisseprosjekt/ prosjektering av etterfølgende tiltak en mener vil fremme økt mobilitet og attraksjonsverdi for sentrum i etterfølgende prioritert rekkefølge;

1. Gangvei/oppholdsareal/ amfi fra FV mot ny bru, som binder sammen Øya og nordsiden av sentrum mellom bensinstasjon og Hovtunsenter. Kommunen er eier av deler av gangvegen – i dele med Stugu.
2. Gangbru – overgang mellom Innkjøpslaget og Fanitullen med oppholdsareal

3. Gangbru over Trøymsåne – plassering må avklares som en prosess med grunneiere og NVE.

Som forslag til nytt investeringstiltak innarbeides kostnader til skisseprosjekt/prosjekteringsunderlag for 2027, med påfølgende investeringsbeløp for 2028-2030.

Det forutsettes grunneiersamtykke, og at en i prosess finner spleis på deler av tiltaket spesielt der gårdeier/ næring har opplagte kommersielle fortrinn – til eks Fanitullen som i dag har servering/ uteservering i området.

Erfaringstall skisseprosjekt;

Bruer/amfi – kr. 500 000,-/ år - 2027.

Investeringssummer – blir veldig usikkert så lenge en ikke har landet løsning. I investeringsbudsjettet er det ikke lagt inn investeringssummer fra 2028-2030. men kr. 500 000 for 2027. Eventuelle investeringer må innarbeides i samband med reviderte budsjettprosesser, eller HØP. 2028-2031.

Investeringssommene relateres til pkt. 1-2 over, så må bru over Trøymsåni Nord avklares som et senere tiltak når bl.a. gård/- grunneier i området av avklart sine investeringsplaner for utvikling av området, jfr. skissen under.

Ny tursti over Høvlerikollen

